

YÜKSEKÖĞRETİM EYLEM PLANI

Eğitim Politikaları Başkanlığı
31 Ağustos 2022

YÜKSEKÖĞRETİM EYLEM PLANI

*Eğitim Politikaları Başkanlığı
31 Ağustos 2022*

YÜKSEKÖĞRETİM EYLEM PLANI

1. Yükseköğretimde Adalet, Akademik Özgürlük ve Özerklik	6
1.1. Yükseköğretimde adalet, liyakat, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık ve bilimsel özgürlük temel ilkeler olacak.	6
1.2. Üniversitelere akademik özgürlük sağlanacak.	7
1.3. Üniversitelere akademik, idari ve mali özerklik sağlanacak.	7
2. Yükseköğretim Üst Kurulları	8
2.1. YÖK kaldırılacak ve yeni bir planlama kurulu oluşturulacak.	8
2.2. Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) kaldırılacak.	8
2.3. Yükseköğretimde kalite ön plana alınarak YÖKAK bağımsız bir kurum olacak.	8
3. ÖSYM ve Üniversiteye Geçiş Sistemi	9
3.1. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) yeniden yapılandırılacak ve görev tanımı yeniden belirlenecek.	9
3.2. Üniversiteye geçiş sistemi ve üniversiteye giriş sınavı lise eğitimi ile bağlantılı olarak yeniden düzenlenecek.	9
4. Yükseköğretim Kurumlarının Yönetimi ve Geliştirilmesi	12
4.1. Üniversiteler kendi rektörünü kendisi seçecek.	12
4.2. Yükseköğretimde çeşitlilik desteklenecek.	12
4.3. Araştırma üniversiteleri güçlendirilecek.	12
4.4. Üniversitelerin araştırma kapasiteleri güçlendirilecek.	12
5. Meslek Yüksekokullarının Yeniden Yapılandırılması	13
5.1. Meslek Yüksekokullarının üniversitelerden ayrılarak, kuruluş amaçlarına uygun bir şekilde yeniden yapılanması sağlanacak.	13

6. Yükseköğretimde Beslenme, Barınma, Kredi ve Burslar	14
6.1. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (YURT-KUR) yeniden yapılandırılacak ve yurtlar üniversitelere devredilecek.	14
6.2. İsteyen her öğrenciye insani bir yaşam standardı sağlayacak yurt ve barınma imkanı sağlanacak.	14
6.3. İhtiyaç duyan her öğrenciye sağlıklı ve dengeli beslenme desteği sağlanacak.	14
6.4. İhtiyaç duyan tüm üniversite öğrencilerine burs/kredi desteği sağlanacak.	14
7. Araştırmacı Yetiştirme, Akademik Yükseltme, Akademik ve İdari Personelin Atanması	15
7.1. Lisansüstü eğitimde kalite artırılacak.	15
7.2. Yükseköğretimde atamalar ve yükseltmeler liyakat ve performans temelli yapılacaktır.	15
7.3. Yükseköğretimde akademik personelin çalışma koşulları ve özlük hakları iyileştirilecek.	15
8. Yükseköğretimde Eğitim Öğretim	16
8.1. Yükseköğretim programlarının akreditasyonu desteklenecek ve teşvik edilecek.	16
8.2. Doğrudan bir meslek ile ilişkilendirilmiş ve iş/meslek becerisi geliştirmeyi de kapsayan yükseköğretim programlarında uygulama güçlendirilecek ve öğrencilere destek ve güvence sağlanacaktır.	16
8.3. Yükseköğretimde planlı büyüme sağlanacaktır.	16
8.4. Yükseköğretimde uluslararasılaşma desteklenecek.	16
8.5. Açıköğretim Fakültelerinin yapısı, yaşam boyu öğrenmeyi destekleme misyonu çerçevesinde yeniden gözden geçirilecek.	17
8.6. Eğitim sisteminde kalitenin yegane belirleyicisinin öğretmenler olduğu kabulünden hareketle, öğretmen yetiştirmeye ayrı bir önem verilecek ve eğitim öğretimin kalitesi geliştirilecek.	17
8.7. Üniversitelerde İngilizce öğretiminde temel dil becerileri üzerine mesleki ve akademik dil öğrenimi için dijital platformların etkin kullanımı desteklenecek.	18
9. Mezunlara Girişimcilik ve İstihdam Desteği	18
9.1. Üniversite mezunlarının istihdam durumları yakından izlenecek, girişimcilik ve istihdam destekleri sağlanacaktır.	18

Ülkemizin ve milletimizin içine sürüklendiği krizler sarmalında en çok acı çeken kesimlerden biri de maalesef gençlerimiz oluyor. Hem gezdiğimiz ilçelerde hem de Gençler İçin Gençlerle Beraber oturumlarında; gençlerimizin yüzünde derin bir hüznü görüyorum.

Bu hüznü; Bingöllü Murat ile Ankaralı Zeynep'i, Ordulu Atakan ile İstanbullu Tuğçe'yi aynı anda, aynı dertlerle, aynı endişelerle ve aynı korkularla karşı karşıya bırakıyor.

Bu dert ve endişelerin temelinde ise; ne kadar çalışırsa çalışsın, ne kadar emek verirse versin, ne kadar didinirse didinsin; hayallerine ve isteklerine kavuşamayacağı düşüncesi yatıyor...

Bu düşüncenin sebeplerini sorgulamaya başladığınız zaman ise karşınıza Türkiye'nin en hayati öneme sahip alanlarından biri olan eğitimde getirildiği utanç verici durumla karşılaşıyorsunuz.

Bugün maalesef gençlerimizin doktor, mühendis, avukat, öğretmen olma hayallerinin yerini, "üniversiteye gitsem bile bitirince iş bulamam" inancı aldı. Çünkü yükseköğretimde aldıkları eğitimin kalitesine güvenmiyorlar.

Eğitimdeki vizyonu bina dikmekten öteye gidemeyen iktidarın; "her yere üniversite açtık" hamasetinin karşısında; gittikleri üniversitelerde bırakın profesör, çoğu zaman doçent unvanına sahip bir akademisyen bile bulmakta zorlanıyorlar.

Bunun da ötesinde, kendisi de torpille atanan liyakatsiz rektörlerin, eşinden, dostundan, akrabasından oluşan kadrolarla karşılan gençlerimiz; doğal olarak o üniversitenin, kendi geleceğine bir faydası olacağına da inanmıyorlar.

İşte o nedenle, şahit olduğumuz bu acı gerçekler karşısında İYİ Parti olarak; Atatürk'ümüzün o büyük vizyonu, Cumhuriyetimizin de ilke ve değerleri ışığında; gençlerimizin özgürce hayallerinin peşinden koşabildiği, kendilerine ve devletlerine güvenip, eğer emek verilerse bu hayalleri gerçeğe dönüştürebileceklerine inandığı bir Türkiye'yi inşa etmek için Yükseköğretim Eylem Planı'mızı hazırladık.

Onların içerisinde bulunduğu endişelerin, acıların ve dertlerin temel kaynaklarından biri olan kaliteli bir eğitimin yolunu açmak için öncelikle;

Öğrenciye bilginin aktarıldığı değil, öğrencinin sınıfta aktif olduğu, yetkinliklerinin ve becerilerinin geliştirildiği bir eğitim sistemini benimseyeceğiz.

Üniversitelerimizin akademik özgürlüğünü, idari, mali ve akademik özerkliğini sağlayacak sistemi, gerekli yasal düzenlemeleri yaparak en kısa sürede hayata geçireceğiz.

Üniversiteye girişte tamamen sıralamaya yönelik olarak; öğrencinin sadece test çözme hızını ölçen ve tek bir güne sığdırılan sınavlardan vazgeçecek, öğrenci kontenjanlarını da özellikle; tıp, hukuk, mühendislik, öğretmenlik, psikoloji gibi meslek alanlarındaki istihdam ihtiyaçlarına göre önceliklendirerek oluşturacağız.

Yükseköğretim sisteminde yapacağımız değişikliklerle, gençlerimize kaliteli bir eğitim sunarken aynı zamanda mezuniyetlerinden kısa bir süre sonra da istihdama dahil olmalarını; bu sayede de üretime ve dolayısıyla ülkemizin sürdürülebilir bir biçimde kalkınmasına katkıda bulunmalarını sağlayacağız.

Liyakatsiz bir iktidarın milletçe bizlere reva gördüğü tüm zorluklara rağmen biz biliyoruz ki; Türkiye'nin çözülemeyecek hiçbir sorunu yok.

İYİ Parti iktidarında ülkemizin sahip olduğu büyük potansiyeli harekete geçirip; gençlerimizin önüne engeller değil, fırsatlar koyan bir yönetim anlayışıyla; güçlü, zengin ve mutlu bir Türkiye'ye mutlaka kavuşacağız.

Hiç merak etmeyin, çok az kaldı!

Yükseköğretim Eylem Planı'mız milletimize ve memleketimize hayırlı olsun!

Meral AKŞENER
İYİ Parti Genel Başkanı

YÜKSEKÖĞRETİM EYLEM PLANI

Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) merkezîyetçi yönetim anlayışı, üniversitelerin plansız büyümesi, Türk üniversitelerinin dünya sıralamalarındaki yerinin yıllar içinde düşmesi, üniversitelerin eğitim, araştırma ve yayın kalitesinin düşmesi ve diplomalı işsiz sayısının her geçen yıl artması gibi sorunlar nedeniyle yükseköğretimde acil bir şekilde bazı köklü değişiklikler yapılmalıdır. YÖK'ün merkezîyetçi ve tek tip üniversite anlayışı nedeniyle üniversitelerin deneyim ve misyon farklılaşmasına bakılmaksızın hepsi aynı kefeye konulmuş ve tüm üniversiteler ortalamaya çekilmiştir. Bu nedenle üniversitelerin farklılıkları dikkate alınarak desteklenmeleri ve hepsinin kendi misyonları çerçevesinde daha iyiye ve kaliteye ulaşmaları için başta 2547 sayılı Kanunda yapılacak değişiklikler ile yükseköğretim politikalarında köklü değişikliklerin yapılması elzem görülmektedir. Bu kapsamda yükseköğretimde yaşanan sorunlar dikkate alınarak bir dizi eylem planı geliştirilmiştir.

1. Yükseköğretimde Adalet, Akademik Özgürlük ve Özerklik

1.1 Yükseköğretimde adalet, liyakat, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık ve bilimsel özgürlük temel ilkeler olacak.

Her alanda olduğu gibi yükseköğretimde de hukukun üstünlüğü hâkim kılınacak, atama ve yükseltmelerde liyakat, karar süreçlerinde katılımcılık, her türlü iş ve işlemlerde şeffaflık ve kamuoyuna hesap verebilirlik esas olacaktır.

Bireylerin refahının artırılması, adil bir gelir dağılımı ve makul bir yaşam standardının güvence altına alınması için kapsayıcı ve kaliteli bir yükseköğretime erişimde adalet ve eşitlik esas olacaktır.

Toplumun refahının artırılması, hayatın her alanını kapsayan sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilmesi için yükseköğretim kurumlarının eğitim öğretim, araştırma ve inovasyon, topluma hizmet faaliyetlerinde özgürlük, özerklik, hesap verebilirlik esas olacaktır.

Eğitim akademik özgürlük içinde insan aklını özgürleştirir, özgür akıl hayal gücünün sınırlarını kaldırır. Üniversitelerde özgürleşmiş akıl ile sınırları kaldırılmış bir hayal gücünün disiplinli bir çalışma, evrensel akademik etik ve insani değerlerle özleşerek insana, çevreye ve tüm varlıklara saygılı, sürdürülebilir bir kalkınmaya hizmet etmesi için her türlü desteğin sağlanması ve koşulların oluşturulması esas olacaktır.

Bilimsel özgürlük, özerklik ve destekleyici bir kurumsal kültürün oluşturulması ile üniversitelerin sürdürülebilir teknolojiler, toplumsal ve ekonomik yenilikler ve çözümler geliştirerek endüstri 4.0 ve toplum 5.0 için dönüşümde katalizör rolü oynayacak inovasyon ve kuluçka merkezleri olarak işlev görmesi için her türlü desteğin sağlanması ve koşulların oluşturulması esas olacaktır.

1.2. Üniversitelere akademik özgürlük sağlanacak.

Bilimin olmazsa olmazı eleştirel düşünmedir. Öğretim elemanlarının eğitim öğretim, araştırma ve topluma hizmet faaliyetlerinde akademik özgürlük ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde çalışabilecekleri, bilgiyi üretecekleri ve paylaşabilecekleri bir üniversite ortamı oluşturulacaktır.

Benzer şekilde öğrencilere de fikirlerini özgürce ifade edebilecekleri; öğrenme, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerin düzenlenmesinde söz sahibi olacakları ve bunlara aktif olarak katılabilecekleri ortamlar sağlanacaktır.

Üniversitelerde akademik özgürlüğün güvence altına alınması için gerekli yasal düzenlemeler ivedilikle gerçekleştirilecektir.

1.3. Üniversitelere akademik, idari ve mali özerklik sağlanacak.

Üniversiteler, merkezîyetçi ve tek tip yönetim anlayışı nedeniyle ortalamaya çekilmiş ve misyon farklılığı olan ya da deneyimi ve gelişmişlik düzeyi farklı olan üniversitelerin ihtiyaçları dikkate alınmamış ve buna sayısal olarak aşırı büyüme de eklenince kaliteden ödün verilmiştir. Bu nedenle en kısa sürede üniversitelerde özerklik sağlanacaktır.

Üniversiteler için genel bütçeden ayrılan kaynak miktarı artırılacak, üniversitelere genel bütçe dışında kaynak yaratma ve kullanma konusunda özerklik sağlanacaktır.

Üniversitelere sağlanan özerklikle birlikte hesap verilebilirlik ilkesi çerçevesinde üniversite içi öz denetim ve değerlendirme mekanizmaları kurulacaktır.

2. Yükseköğretim Üst Kurulları

2.1. YÖK kaldırılacak ve yeni bir planlama kurulu oluşturulacak.

Merkeziyetçi yapısıyla üniversitelere özerklik alanı bırakmayan YÖK kaldırılacaktır. Üniversitelerin idari ve mali özerkliğini garanti altına almak amacıyla sadece ulusal düzeyde planlama ve koordinasyondan sorumlu Yükseköğretim Planlama Kurulu (YPK) kurulacaktır.

Kurul'un üst yönetim organı, çoğunluğu üniversite temsilcilerinden (devlet/vakıf üniversitesi, coğrafi bölge temsilcileri dikkate alınarak) olmak üzere hükümet, meslek kuruluşları ve ulusal öğrenci konseyi temsilcilerinden oluşacaktır.

2.2. Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) kaldırılacak.

Tüm üniversitelerin temsil edildiği, katılımcı bir yapı gibi görünen ÜAK, bugün sayısı 400'ü geçen üyeden oluşan ve bu haliyle katılımcı bir anlayışla yürütülemeyen ve işlevsel olmayan bir kurum hâline dönüşmüştür.

Üniversitelerarası Kurul kaldırılarak yeniden tanımlanacak görev ve işlevler YPK tarafından yürütülecektir.

2.3. Yükseköğretimde kalite ön plana alınarak YÖKAK bağımsız bir kurum olacak.

Yükseköğretimde yeterince sayısal büyüme sağlanmıştır. Türkiye artık dikkatini yükseköğretimde kaliteye vermeli ve mezunlarının niteliğini iyileştirerek istihdam fırsatlarını genişletmelidir.

Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), bağımsız bir kurum hâline getirilecek, yönetim organlarının oluşumunda üniversiteler söz sahibi olacak, kurum uzman kadrolarla güçlendirilecek ve uluslararası kalite güvence ve akredite kuruluşturularıyla iş birliği içinde ve uluslararası standartlarla uyumlu olarak çalışmalarını sürdürecektir.

3. ÖSYM ve Üniversiteye Geçiş Sistemi

3.1. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) yeniden yapılandırılacak ve görev tanımı yeniden belirlenecek.

Türkiye, tüm kritik sınavlarını (YKS, YDS, KPSS, ALES gibi) tek bir kuruma vererek dev bir tekel yaratmıştır. Oysa ÖSYM'nin asli görevi yükseköğretime öğrenci seçmek ve yerleştirmektir. Kurum zaman içinde bu asli görevinden saptırılmış ve bu tekli yapı anlayışı dramatik sonuçlara yol açmış ve özellikle de ülkemiz gençleri adına çok pahalıya mal olmuştur. O nedenle ulusal düzeydeki sınavlarla ilgili olarak farklı kurumlara dağıtma ve yeni kurumsal kapasite oluşturma yaklaşımı hayata geçirilecektir.

ÖSYM, bağımsız bir kurum olarak örgütlenecek. Görev tanımı sadece yükseköğretime öğrenci seçmek ve yerleştirmek olarak yeniden yapılacak, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), YPK ve YÖKAK ile bağlantıları işlevsel bir şekilde yapılandırılacaktır.

3.2. Üniversiteye geçiş sistemi ve üniversiteye giriş sınavı lise eğitimi ile bağlantılı olarak yeniden düzenlenecek.

Yükseköğretimde öğrencileri ilgilendiren sorunlar üniversiteye giriş sınavı ile başlamaktadır. Kırk yıl öncenin koşulları için geliştirilen sınav sistemi sınav sayısının ikiye çıkartılması ve soru içeriklerinin değiştirilmesi dışında hiç bir değişiklik yapılmadan günümüze kadar gelmiştir.

Üniversiteye giriş sınavının en büyük tahribatı lise eğitimi üzerinde olmuştur. Liseden üniversite eğitimine birbirini tamamlayacak şekilde düzgün bir geçiş olması gerekirken, lise eğitimi ile üniversiteye geçiş arasında büyük bir uçurum oluşmuştur. Öğrenci fen ve sosyal bilimler ile ilgili temel bilgileri lise eğitimi sırasında tamamlayıp üniversiteye hazır olarak gelmesi gerekirken lise eğitimi sırasındaki süre sınava hazırlık için kurslarda ve dershanelerde geçmektedir.

Üniversiteye giriş sistemi lise eğitimi ile bağlantılı olarak yeniden düzenlenecek, lisede 11 ve 12'nci sınıflarda öğrencinin üniversitede devam etmek istediği tıp, eczacılık gibi sağlık bilimleri, mühendislik, matematik, fizik, kimya ve biyoloji gibi temel bilimler; öğretmenlik, sosyal ve idari bilimler gibi alanlardaki yükseköğretim programlarına hazırlayan alan derslerinin yoğunluklu olduğu program seçenekleri oluşturulacaktır. Öğrenciler okul dışında değil, lise içinde üniversiteye hazırlanacaktır.

Öğrencilerin lisede 11 ve 12'nci sınıflarda üniversiteye hazırlık odaklı derslerden okul başarısı ile akademik yeteneklerini kapsayan bir ölçme ve değerlendirme sistemi ile üniversiteye geçiş sağlanacaktır. Okul başarısının ölçme ve değerlendirme standartları oluşturulacak ve üniversiteye geçişte etkisi artırılacaktır.

4. Yükseköğretim Kurumlarının Yönetimi ve Geliştirilmesi

4.1. Üniversiteler kendi rektörünü kendisi seçecek.

Üniversitelerin Rektör seçimi ve ataması başta olmak üzere akademik, idari ve mali yönetimde sorumluluk alarak kendi kendilerini yönetmeleri için mekanizmalar oluşturulacaktır.

Her üniversite, o üniversitede en az üç yıl profesör unvanı ile görev yapmış öğretim üyeleri arasından kendi rektörünü kendisi seçecektir. Rektör üniversitenin kadrolu öğretim üyeleri tarafından seçilecektir.

Üniversite yönetiminde idari ve akademik kurullar daha etkin hâle getirilecektir. Rektör yönetiminde sorumluluk alacak, şeffaf olacak ve üniversite bileşenlerine hesap verecektir.

4.2. Yükseköğretimde çeşitlilik desteklenecek.

Her üniversiteye kendi misyonunu belirleme ve bu misyon çerçevesinde şeffaflık ve hesap verme koşuluyla faaliyetlerini yürütme özgürlüğü sağlanacaktır.

Üniversitelerin tarım, teknoloji, sağlık ve benzeri alanlarda ihtisaslaşmasına ve misyon farklılaşmasına imkân sağlanacak, misyonlarına uygun olarak akademik ve idari alt yapılarını oluşturmaları için mali destek sağlanacaktır. İhtisaslaşmada üretim ve hizmet sektörlerindeki kümelenmeleri destekleyici nitelikte araştırma, geliştirme, inovasyon ve eğitim öğretim faaliyetlerine öncelik verilecektir.

4.3. Araştırma üniversiteleri güçlendirilecek.

Hâlihazırda var olan araştırma üniversitelerinin kendi belirleyecekleri bilişim, yazılım, yüksek katma değerli teknoloji geliştirme gibi araştırma alanlarında güçlenmeleri için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

Araştırma üniversitelerine akademik ve idari yapılarını misyonlarıyla uyumlu şekilde güçlendirebilmeleri için gerekli mali destek sağlanacaktır.

Araştırma üniversitelerine belirledikleri bilim alanlarında mükemmeliyet merkezleri kurmaları için ek mali destek sağlanacaktır.

4.4. Üniversitelerin araştırma kapasiteleri güçlendirilecek.

Özellikle araştırma üniversitelerinin stratejik araştırma alanlarını belirlemelerine ve ARGE ve inovasyon kapasitelerini geliştirmelerine olanak sağlanacaktır.

Üniversitelerin dijital teknolojilere dayalı eğitim kapasitelerini ve stratejik alanlarda araştırma faaliyetlerini geliştirmeleri için yeni fonlar yaratılacaktır.

Üniversitelerin sanayi ile işbirliği içinde patente yönelik çalışmalar yapmaları ve patent gelirlerinin artırılması için stratejiler geliştirilecektir. Bu kapsamda Üniversiteler bünyesinde yer alan teknokentlerin, teknoparkların ve Teknoloji Transfer Ofislerinin güçlenmesi için dünyada hızla gelişmekte olan araştırma alanlarında (yazılım, yapay zeka, robot geliştirilmesi gibi) yapmakta oldukları ve yapacakları çalışmalar desteklenecektir.

Üniversitelerin araştırma kapasitelerini geliştirmek için TÜBİTAK ve TÜBA gibi kurumlara ek mali kaynak sağlanacaktır.

Doktora sonrası araştırmacılar için yurtiçi istihdam olanakları artırılacaktır.

Doktora öğrencilerine araştırma desteği ve burs olanakları artırılacaktır.

5. Meslek Yüksekokullarının Yeniden Yapılandırılması

5.1. Meslek Yüksekokullarının üniversitelerden ayrılarak, kuruluş amaçlarına uygun bir şekilde yeniden yapılanması sağlanacak.

Meslek yüksekokullarının doğrudan meslek elemanı yetiştirmektedir. Bu nedenle, üniversitelerden ayrılarak her meslek yüksekokulu ayrı bir kurum olarak akademik ve idari anlamakda yeniden yapılandırılacaktır.

Mevcut haliyle bir üniversite çatısı altında yer alan birden fazla meslek yüksekokulu nitelikleri ve faaliyet alanlarına bağlı olarak bir meslek yüksekokulu çatısı altında birleştirilebilecektir.

Meslek yüksekokulları ile ilgili planlama ve koordinasyon, YPK bünyesinde oluşturulacak Meslek Yüksekokulları Planlama (MYP) birimi tarafından gerçekleştirilecek; bu birim YPK çatısı altında olmakla birlikte özerk olarak çalışabilecek ve karar alabilecektir.

Meslek yüksekokullarının yeniden yapılanmasında Millî Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile gerekli iş birliği ve koordinasyon sağlanacaktır.

Meslek yüksekokullarında öğretim elemanlarının istihdamı, atanması ve kariyer basamakları bu okulların amaçları çerçevesinde değerlendirilerek üniversite yapısı dışında ihtiyaçlar ile uyumlu olarak düzenlenecektir.

Meslek yüksekokullarında kontenjanlar sektörlerin iş gücü ihtiyacı ile uyumlu olarak planlanacaktır.

Meslek yüksekokulunda eğitim ile iş gücü piyasası ilişkisi güçlendirilecek. Bu amaçla meslek yüksekokulları bünyesinde programların açılmasında yerleşim yeri/bölgesel olarak staj ve uygulama imkânları dikkate alınacak, programlar bu imkânların olduğu yerlerde açılacaktır.

Meslek yüksekokulları ve bu okullar kapsamında programlar/bölümler, meslek eğitiminin gerçek iş hayatı ilişkisini güçlendirmek amacıyla organize sanayi bölgeleri, sektörel olarak kümelenmiş ekonomik faaliyet alanları içerisinde veya yanında açılması esas olacaktır. OSB'lerin, sektör temsilcilerinin ve diğer paydaşların meslek yüksekokullarının programlarının oluşturulmasında, eğitim öğretiminde ve yönetiminde etkin katılımı sağlanacaktır.

Meslek yüksekokulları OSB'ler bünyesinde teknolojik gelişmelere uyum ve diğer üretim ve hizmet faaliyetlerinde her türlü beceri geliştirme, uyum ve yeni beceri kazandırma ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hayat boyu öğrenmeyi destekleyecek merkezler olarak yapılandırılacaktır.

Lisedeki mesleki ve teknik eğitim ile meslek yüksekokulundaki mesleki ve teknik eğitim arasında organik bir bağ kurulacak ve meslek yüksekokulundaki eğitim lisedeki meslek programının devamı olarak yapılandırılacaktır.

6. Yükseköğretimde Beslenme, Barınma, Kredi ve Burslar

6.1. Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (YURT-KUR) yeniden yapılandırılacak ve yurtlar üniversitelere devredilecek.

YURT-KUR tarafından büyük kaynaklar yönetilmesine karşın bugüne kadar gerçek anlamda bir öğrenci destek sistemi (kredi, beslenme, barınma, psikososyal vb) kurulamamıştır. Bu nedenle kurumun özerkliği ve yönetim biçimi yeniden ele alınacaktır.

Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (YURT-KUR), “Yükseköğretim Kredi ve Burslar Kurumu” olarak yeniden yapılandırılacak ve tüm yükseköğretim yurtları üniversitelere devredilecek ve merkezi yönetim sona erdirilecektir. Yurt dışında ve Türkiye’de örnekleri olan Üniversitelerde olduğu gibi yurtların Üniversitelere devredilmesi hem üniversitelere özgü gelir sağlayacak hem de öğrencilere barınma kolaylığı sağlayacaktır.

6.2. İsteyen her öğrenciye insani bir yaşam standardı sağlayacak yurt ve barınma imkânı sağlanacak.

Sayısal olarak hızla büyüyen yükseköğretim sisteminde bu büyümeyle uyumlu bir biçimde barınma (yurt) kapasiteleri sağlanamamış, üniversite öğrencileri barınma yeri bulmada âdeta kendi kaderine terk edilmiştir. Gençlerimize insani şartlarda yaşama ve barınma imkânı sağlamak üzere tüm üniversitelerimizin içinde veya yakınında yeterli sayıda öğrenci yurdu açılacak ve hiç bir gencimiz sokakta bırakılmayacak, kendi kaderine terkedilmeyecektir. Mevcut yurtlarda yaşam kalitesinin artırılması, fiziki ortamı ve donanımı iyileştirmek için üniversitelere ek mali kaynak sağlanacaktır.

Temel bir insan hakkı olarak her öğrencimizin insani koşullarda barınma hakkı güvence altına alınacaktır.

6.3. İhtiyaç duyan her öğrenciye sağlıklı ve dengeli beslenme desteği sağlanacak.

İlköğretim ve ortaöğretimde olduğu gibi yükseköğretim düzeyinde de öğrencilerimizin sağlıklı ve yeterince beslenemedikleri konusu her gün basın ve kamuoyunda gündeme gelmektedir. Üniversitelerde, beslenme desteğine ihtiyaç duyan tüm öğrencilerimize sağlıklı ve dengeli beslenmeleri için gereken destek sağlanacaktır.

Temel bir insan hakkı olarak her öğrencimizin sağlıklı ve dengeli beslenme hakkı güvence altına alınacaktır.

6.4. İhtiyaç duyan tüm üniversite öğrencilerine burs/kredi desteği sağlanacak.

Kaliteli bir yükseköğretime devam edebilmek için ekonomik desteğe ihtiyaç duyan tüm öğrencilere burs desteği sağlanacaktır. Burslar karşılıksız olacak, sadece ekonomik ihtiyaç ve başarı koşuluna bağlı olacaktır.

Yükseköğrenimlerini sürdürmek için kredi talep eden öğrencilerin bu talepleri en uygun kredi koşullarıyla karşılanacaktır.

Burs ve kredi miktarları makul bir yaşam standardı sağlayacak düzeye getirilecektir.

Alınan kredilerin ana parasının geri ödenmesi, mezunların işe geçişleri ve geri ödeme koşullarının uygunluğuna göre belirlenecektir.

Kredilerin geri ödemesi mezuniyet sonrası gelir getirici bir iş buluncaya kadar ertelenecek, geri ödeme gücüne sahip olmayan hiç bir mezuna icra takibi yapılmayacaktır.

Tüm öğrencilere kredilerin geri ödemesinde sosyal sorumluluk faaliyetlerine katılma yoluyla geri ödeme seçeneği de sunulacaktır.

Kredi ve bursların adil dağıtımı için mekanizmalar oluşturulacaktır.

7. Araştırmacı Yetiştirme, Akademik Yükseltme, Akademik ve İdari Personelin Atanması

7.1. Lisansüstü eğitimde kalite artırılacak.

Son yıllarda üniversite sistemine katılan öğretim üyelerinin niteliğinde düşüş olduğu araştırmalar ile gösterilmiştir. Bu nedenle lisansüstü özellikle de doktora eğitiminde kalitenin artırılması elzem görülmektedir.

Lisansüstü eğitimin özellikle de doktora programlarının niteliğinin geliştirilmesi sağlanacaktır. Sürdürülebilir kalınmanın ve ülkemizin uluslararası rekabet gücünün güçlü bir şekilde desteklenmesi ve bu amaçla araştırmacı yetiştirme kapasitesinin güçlendirilmesi, araştırma ve inovasyon kapasitesinin geliştirilmesi için doktora programlarında ulusal ve uluslararası yükseköğretim kurumları ile işbirliklerinin geliştirilmesi desteklenecek ve teşvik edilecektir.

Özellikle araştırma üniversitelerinde doktora eğitiminin gelişmesi için destek sağlanacaktır.

YÖKAK'ın lisans eğitiminde olduğu gibi lisansüstü eğitimde de kalitenin artırılması için akreditasyon kriterleri belirlemesi için düzenlemeler yapılacaktır.

Yüksek lisans ve doktora programlarında uluslararası standartlarda ve nitelikte bir eğitim verilmesini temin etmek ve eğitimin kalitesini geliştirmek amacıyla tüm lisansüstü programların akreditasyon sürecinden geçmesi sağlanacaktır.

7.2. Yükseköğretimde atamalar ve yükseltmeler liyakat ve performans temelli yapılacaktır.

Üniversitelerdeki akademik ve idari personel atama ve yükseltmelerinde liyakat, performans ve objektiflik esas alınacaktır.

Doçentlik için asgari yeterlikler, koşullar, usuller ve esaslar Yükseköğretim Planlama Kurulu tarafından belirlenecektir. Ancak doçentlik sınavının yapılması ve unvanın verilmesi şeffaflık ilkesine uygun olarak yürütülmek koşuluyla üniversitelere bırakılacaktır.

7.3. Yükseköğretimde akademik personelin çalışma koşulları ve özlük hakları iyileştirilecek.

Akademik personelin çalışma koşulları "mesai" kavramına göre düzenlenemez. Hem çalışma koşulları hem de özlük hakları akademik etkinliklerin niteliği ile uyumsuzluk arz etmektedir.

Mesai kavramı olmaksızın çalışarak eğitim, araştırma ve topluma hizmet çalışmalarını gerçekleştiren akademik personelin çalışma koşulları iyileştirilecek, özlük hakları tatmin edici bir düzeye getirilecektir.

Yüksek katma değerli teknoloji, ürün veya süreçler geliştirme potansiyeli olan alanlarda beyin göçünü önleyecek ve tersine beyin göçünü destekleyecek nitelikte teşvikler oluşturulacak, çalışma koşulları ve özlük hakları iyileştirilecek, akademik özgürlük ve özerklik güvence altına alınacaktır.

8. Yükseköğretimde Eğitim Öğretim

8.1. Yükseköğretim programlarının akreditasyonu desteklenecek ve teşvik edilecek.

Kaliteli bir eğitim alma hakkının güvence altına almak, üniversitelerin hesap verebilirliğinin geliştirmek, halkın ve öğrencilerin üniversiteler tarafından kaliteli bir eğitim öğretim verildiğinden emin olabilmelerini sağlamak ve nihai olarak yükseköğretimin kalitesini yükseltmek amacıyla yükseköğretim kurumlarının akreditasyon için hazırlık ve akredite olma için gerekli şartları sağlamak üzere yapacakları faaliyetler mali olarak desteklenecek ve teşvik edilecektir.

8.2. Doğrudan bir meslek ile ilişkilendirilmiş ve iş/meslek becerisi geliştirmeyi de kapsayan yükseköğretim programlarında uygulama güçlendirilecek ve öğrencilere destek ve güvence sağlanacak.

Doğrudan mesleğe veya bir işe hazırlayan yükseköğretim programlarında mezunların karşılaştığı ve istihdam edilebilirliklerini etkileyen temel sorunlardan biri iş-beceri uyumsuzluğudur.

Doğrudan iş/meslek becerisi kazandırmayı amaçlayan sağlık, hukuk, öğretmenlik, mühendislik gibi uygulamalı bilim alanlarında öğrencilerin staj, uygulama veya intörlük gibi çeşitli adlar altında uygulama olanakları geliştirilecek ve bu uygulamalarda standartlar oluşturulacaktır.

Öğrencilerin staj, mesleki uygulama veya intörlük gibi adlar altında gerçekleştirdikleri çalışmalarda iş sağlığı ve iş güvenliği ile sosyal güvenlik hakları iyileştirilecektir.

8.3. Yükseköğretimde planlı büyüme sağlanacak.

Yükseköğretimde gelişigüzel büyümenin bir sonucu olarak mezunların işsizlik sorunları giderek büyümektedir. Bunun bir sonucu olarak üniversite mezunu gençlerimiz, kendi niteliklerinden daha düşük işlere razı olmak durumunda kalmaktadır. Bu bağlamda özellikle tıp, eczacılık, diş hekimliği, hukuk, öğretmenlik gibi meslek ağırlıklı alanlardaki kontenjanlar insangücü planlaması esasına göre belirlenecektir.

Yükseköğretim kontenjanlarının belirlenmesinde keyfiyetin ortadan kaldırılması ve kontenjanların ihtiyaçlarla uyumunun sağlanması amacıyla kontenjanlar beş yıllık dönemler halinde planlanacaktır.

8.4. Yükseköğretimde uluslararasılaşma desteklenecek.

Ülkemizin yükseköğretim sisteminin ve kurumlarının uluslararası yükseköğretim sistemleri ile işbirliğinin artırılması, üniversitelerimizin nitelik bakımından dünya üniversiteleri sıralamaları içindeki yerinin iyileştirilmesi, yüksek nitelikli öğrenciler için çekim merkezleri hâline gelecek üniversite sayımızın artırılması, öğrenci ve öğretim elemanı değişim ve dolaşımında kalitenin artırılması için destekler sağlanacak ve uluslararası işbirlikleri teşvik edilecektir.

8.5. Açıköğretim Fakültelerinin yapısı, yaşam boyu öğrenmeyi destekleme misyonu çerçevesinde yeniden gözden geçirilecek.

YÖK'ün verilerine göre ülkemizde 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında 8 milyon 300 bin öğrenci yükseköğretim programlarına kayıtlıdır. Bu öğrencilerin %55'i (4 milyon 500 bin) ise açık ve uzak eğitim programlarına kayıtlıdır. Yükseköğretimdeki büyüme açık öğretim programlarına da yansımıştır. Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi ile iş dünyasının talepleri ve mesleki yeterlikler de hızla değişmektedir. Bu nedenle Açıköğretim Fakültelerinin yapısı, her yaştaki insanlarımıza yaşam boyu öğrenme (derece programları, sertifika programları vb) desteği sağlamak üzere yeniden gözden geçirilecektir.

Çevrimiçi eğitim korona virüs salgını ile eğitim sistemimizin bir parçası olsa da küreselleşen dünyada eğitimin vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiştir. Bu nedenle Açıköğretim Fakültelerinin bilgi birikimlerinden yararlanılarak çevrimiçi (online/dijital) ve uzaktan eğitimle ilgili ARGE ve inovasyon çalışmaları yapmak üzere desteklenmeleri sağlanacaktır.

8.6. Eğitim sisteminde kalitenin yegane belirleyicisinin öğretmenler olduğu kabulünden hareketle, öğretmen yetiştirmeye ayrı bir önem verilecek ve eğitim öğretimin kalitesi geliştirilecek.

Eğitim Fakültelerinin kontenjanları, Milli Eğitim Bakanlığı'nın ihtiyaç ve istihdam projeksiyonları dikkate alınmadan ve sosyal talebe göre belirlenmektedir. Oysa, bir ülkede öğretmen eğitimi, yükseköğretime olan sosyal talebi karşılamamanın bir aracı olamaz. Nitekim bu yaklaşımın sonucunda bir çok öğretmenlik alanında ihtiyacı aşan ve "atanamayan öğretmen" sorunu ortaya çıkarken öte yandan istenilen nitelikte mezun vermede de sıkıntılar yaşanmaktadır.

Her kademede eğitimin iyileştirilmesinde "öğretmen niteliği"nin esas olduğu düşüncesi ve "güçlü Türkiye ve güçlü eğitim için güçlü öğretmen" sloganıyla eğitim fakültelerinin kontenjanları ihtiyaçlar doğrultusunda planlanacak ve öğretmen eğitimine yatırım artırılacaktır.

On yıllık dönem için alanlar ve kademeler bazında öğretmen ihtiyaç ve istihdam projeksiyonu yapılacak, öğretmen yetiştiren programların kontenjanları bu projeksiyonlar ile uyumlu olarak sınırlandırılacaktır.

Öğretmen eğitiminde niteliği artırmak için uygulama ile ilişkisi güçlendirilmiş, öğretmenlik meslek standartları ile uyumlu olarak akredite edilmiş bir öğretmen eğitimi sistemi oluşturulacaktır. Öğretmen yetiştiren programların kalitesi geliştirilerek tüm programların akredite olması koşulu getirilecektir.

Eğitim fakülteleri veya öğretmen yetiştiren programlar dışındaki alanlardan öğretmen istihdamında; öğretmenlik sertifikası eğitim fakülteleri tarafından verilecek ancak öğretmenlik sertifikası programlarının kontenjanları ilgili alanlardaki öğretmen ihtiyacı ile sınırlandırılacaktır. Öğretmen ihtiyacından fazla gencimize öğretmenlik formasyon eğitimi verilerek zamanlarının, emeklerinin ve paralarının sömürülmesine hiçbir şekilde ve hiçbir koşulda izin verilmeyecektir.

8.7. Üniversitelerde İngilizce öğretiminde temel dil becerileri üzerine mesleki ve akademik dil öğrenimi için dijital platformların etkin kullanımı desteklenecek.

Ülkemizin en önemli sorunlarından birisi olan İngilizce öğretimi, tüm eğitim kademeleri ile bir bütün olarak ele alan bir yaklaşım ile çözülecektir.

Üniversite eğitimine başlarken öğrencilerin yabancı dil yeterlilikleri değerlendirilecek, öğrencilerin yabancı dil beceri düzeyleri ile uyumlu bir dil öğretimi almaları sağlanacaktır.

Öğrencilere, ilgi ve tercihleri de dikkate alınarak, üniversitede meslekleriyle ilgili akademik İngilizce eğitimi alma imkan ve fırsatı sunulacaktır. Böylece gençlerimizi iş hayatına geçişte dünyadaki gelişmeleri aktif olarak takip edebilecek, çalışma alanlarında uluslararası alanda iletişim kurabilecek, birlikte çalışma ve çalışmalarını yönetmeyi sağlayacak düzeyde İngilizce öğrenmeleri desteklenecektir.

Dil öğrenmede çevrimiçi öğrenme ortamları, materyalleri ve ortamlarının etkin kullanımı için destek sağlanacaktır.

9. Mezunlara Girişimcilik ve İstihdam Desteği

9.1. Üniversite mezunlarının istihdam durumları yakından izlenecek, girişimcilik ve istihdam destekleri sağlanacak.

Yükseköğretim yatırımlarının nihai amacı mezunların istihdamını sağlamak, ekonomiyi güçlendirmek ve toplumsal refahı artırmaktır. Bu sonuçları doğurmayan bir yükseköğretim sisteminde kaynaklar boşa akmaktadır. İyi işleyen bir yükseköğretim sistemi, mezunlarının sistematik olarak izlenmesi ve öğretimin geliştirilmesi için gerekli yapı ve mekanizmalara sahip olmalıdır.

Üniversite öğrencilerine mezuniyet öncesi kariyer rehberliği ve istihdam edilebilirlik becerilerinin geliştirilmesi için destek sağlanacaktır.

Girişimcilik ve start-uplar gibi konularda eğitim destekleri ve teşvikler sağlanacaktır.

Mezunların girişimcilik ve kendi işlerini kurmaları için teşvikler, hibe mekanizmaları ve uygun koşullarda kredi destekleri sağlanacaktır.

İYİ Parti Genel Merkezi

Mustafa Kemal Mh., 2120. Cd., No:9 Çankaya/Ankara
0312 408 08 08